

Høringssvar – kommuneplantillæg nr. 19

På vegne af Nørlundfonden fremsendes hermed nedenstående høringssvar til kommuneplantillæg nr. 19 – temarevision af vedvarende energianlæg i det åbne land. Forslaget er i offentlig høring i perioden 15.10.2024 til 10.12.2024.

I det følgende opstilles først en række punkter, hvor realiseringen af Energipark Torstedlund er i overensstemmelse med målene og retningslinjerne i forslaget til kommuneplantillægget. Herefter gennemgås argumentationen for, at realiseringen af projektet ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af kulturmiljøer, potentielle naturområder, samt bevaringsværdige og større sammenhængende landskaber. Afslutningsvis redegøres for baggrunden for uoverensstemmelsen med retningslinjen om afstandskravet ved placering af vindmøller tæt på offentlige veje eller jernbaner.

Anbefalingerne til ændringer af kommuneplantillægget opsummeres til sidst i høringssvaret.

Overensstemmelse med mål og retningslinjer

Projektet lever i høj grad op til flere af de målsætninger for VE-anlæg, der gengives i forslaget til kommuneplantillægget. Det gælder eksempelvis målet om, at Rebild Kommune som minimum skal være selvforsynende med vedvarende energi, da realiseringen af projektet giver mulighed for at dække ca. 7 procent af kommunens indbyggers forbrug. Derudover omfatter Energipark Torstedlund både opstilling af vindmøller og solceller, hvilket er i overensstemmelse med målsætningen om at skabe rum til etablering af energianlæg, der kombinerer flere typer af vedvarende energi. Projektet bidrager ligeledes med fordele for det lokale erhvervsliv i kraft af anlæggenes strategiske placering ved motorvejsafkørslen til Roldvej og det nye industriområde ved Haverslev, hvortil der relativt let kan etableres forbindelse med henblik på, at eksisterende og nye virksomheder kan benytte den grønne strøm i deres produktion. For at understøtte den lokale forankring giver opstillingen også mulighed for, at lokale borgere kan købe andeler i dele af VE-anlægget. Med henblik på at mindske påvirkningen af dyrelivet i og omkring projektområdet er udviklet indstillet på at begrænse hegning så vidt muligt og implementere tiltag, såsom faunapassager, **der tager hensyn til eksisterende natur og læbælter.**

Projektet lever ligeledes op til de fleste af Rebild Kommunes retningslinjer. Det gælder eksempelvis overholdelse af kravene til størrelserne på anlæggene, der fastlægger et minimum på 50 hektar for solceller og mindst tre vindmøller i en gruppe. Solcellepanelerne vil være antirefleksbehandlede og anlæggene placeres, så det omkringliggende terræn udnyttes til afskærmning mod motorvejen. Med energiparkens placering tages der hensyn til den omkringliggende nabobebudningerne ved at sikre, at ingen beboelser omkranses af solceller og, at der holdes en afstand til beboelserne på minimum 4x vindmøllernes totalhøjde. Anlæggene fjernes efter endt drift (forventet 25-30 år), hvorved projektets påvirkning er midlertidig og reversibel.

Retningslinjer, der kræver en konkret vurdering

Kulturmiljøer

Retningslinjen om kulturmiljøer skal sikre: *”at der sker en beskyttelse og ikke en forringelse af områdernes særlige karakter og betydning. Områder til VE-anlæg kan kun placeres inden for disse områder, hvis det vurderes, at anlæggene ikke forringer de kulturhistoriske værdier, der er i det givende område.”*

Projektområdet overlapper med tre kulturmiljøer i Rebild Kommune; nr. 9 – Nørlund, nr. 10 – Ladelund Husmandskoloni og nr. 11 - Nørlund Savværk og Conradsminde Glasværk. Bevaringsværdierne knytter sig primært til de pågældende bygningers kulturhistoriske og arkitektoniske værdi.

Skovbevoksningen og terrænforholdene omkring Nørlund Savværk, der har en middel bevaringsværdi¹, bevirker at der hverken er mulighed for indsigt til eller udsyn fra kulturmiljøet. Det vurderes af den årsag, at projektet ikke vil medføre en negativ påvirkning af kulturmiljøet.

Kulturmiljøet Ladelunds Husmandskoloni er samlet set vurderet til at have en lav bevaringsværdi. Årsagen til det er blandt andet, at integriteten er mindsket i takt med, at bygningstrækkene er blevet svækket af nyere om- og tilbygninger. Derudover er området i forvejen præget af nærheden til motorvejen, der giver landskabet et teknisk præg. Det vurderes derfor, at realiseringen af projektet ikke vil medføre en negativ påvirkning af kulturmiljøet.

Nørlund er samlet set vurderet til at have en høj bevaringsværdi i kraft af den historiske bygning i renæssancestil fra 1597, som rummer potentiale for kulturformidling af herregårdens historie. Nørlund er omgivet af træer mod syd, vest og øst. I retning mod nord, hvor projektområdet ligger, findes der beplantning i form af alléen og et beplantningsbælte langs Roldvej, der til en vis grad afskærmer og begrænser den visuelle påvirkning af kulturmiljøet. Eftersom Nørlunds bevaringsværdier primært knytter sig til selve hovedbygningen, vurderes det ikke, at projektet vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af kulturmiljøet og de hensyn, der ligger til grund for udpegningen.

Det bemærkes, at formuleringen i redegørelsesdelen til retningslinjen om særlige hensyn ved udlæg af VE-områder er uklar. Hvilke kriterier ligger til grund for vurderingen af, om anlæggene ”*forringer de kulturhistoriske værdier, der er i det givende område*”? Der bør i kommuneplantillægget nærmere redegøres for, hvilke kriterier, der skal ligges til grund for de vurderinger, som skal foretages. Dette for i højere grad at kunne udarbejde og tilrette projekter, så de ikke er i modstrid med retningslinjen.

Ud fra ovenstående vurderinger og de kriterier, som vi mener bør lægges til grund, er det vurderingen, at projektet ikke væsentligt forringer de kulturhistoriske værdier i området og **således ikke er i modstrid med retningslinjen**.

Bevaringsværdige landskaber og større sammenhængende landskaber

Målet med retningslinjen er, at: *”beskytte områder med høj bevaringsværdi samt større sammenhængende landskaber mod forstyrrelser. Områder til VE-anlæg kan kun placeres inden for disse områder, hvis det kan vurderes, at VE-anlægget får begrænset påvirkning på landskabet.”*

Projektområdet er omfattet af udpegningen af bevaringsværdige landskaber og større sammenhængende landskaber. Ifølge kommunes landskabsanalyse er den østlige del af projektområdet omfattet af landskabskarakterområdet *Rold Skovlandskab* og delområdet *Torstedlund-Nørlund Hovedgårdslandskab*. Den vestlige del ligger inden for landskabskarakterområdet *Lerkenfeld Lavbundsflade*. Det naturgeografiske grundlag udgøres primært af morænelandskab fra sidste istid, som i dag kommer til udtryk i et storbakket landskab. I guiden *Sol over land*² lægges vægt på, at det er særligt hensigtsmæssigt at placere anlæggene i områder, hvor skalaen og landskabsrummene er store med vide udsyn. Storskalalandskaber med jævnt eller let faldende terræn giver ligeledes god mulighed for opstilling af vindmøller, idet de kan give de vertikalt fremtrædende anlæg et skalamæssigt modspil.

For at fremme udbygningen af vedvarende energi i Danmark er det med en ændring af planloven, jf. L 417 af 25. april 2023, gjort muligt at opstille solceller og vindmøller i visse herregårds- og godslandskaber. Nogle af de parametre, der kan lægges til grund for beslutningen, er en vurdering af landskabets visuelle herlighedsværdi, sammenhængen med større turistattraktioner og hvor helstøbt landskabet fremstår.

Præg fra hovedgårdene Nørlund og Torstedlund afspejles i udpegningsgrundlaget for kulturmiljøerne ved Nørlund (nr. 9) og Ladelund (nr. 10). Ingen af de relevante kulturmiljøer er vurderet til at have en høj værdi inden for parameteren ”*integritet*”. Ved Ladelund Husmandskoloni er mange af husmandsbrugenes bygningstræk svækkede af nyere om- og tilbygninger og som konsekvens af en brand i avlsgården i 1977 fremstår Nørlund i dag som en ny bygningsstruktur uden særlig relation til kulturmiljøet, hvilket svækker integritetsværdien.

¹ I henhold til SAK-metoden (Arkitektskolen Aarhus). Se publikationen:

https://rebild.dk/sites/default/files/sbsys_rebild/Dagsordener/Teknik- og Miljoedva%282018%29/05-12-2018/Dagsorden%28ID1429%29/Bilag/Punkt%20204%20Bilag%201%20Screening af kulturmiljoer Rebild.pdf

² Plan 22+, Sol over land – guide til planlægning af solenergi, 2024,

<https://sub.urland.dk/solcellemanual/2336 Sol%20over%20land guide H.pdf>

De relevante kulturmiljøer er også vurderet til at have lave værdier inden for parameteren "turisme". Ladelund Husmandskoloni, der er karakteristisk i kraft af husmandsudstyknings figur, fremstår ikke markant i landskabet og er således markeret med den laveste værdi i forhold til turisme. Nørlund, der i dag anvendes til landbrugsdrift og skovbrug, er kun er åbent for offentlig adgang efter aftale.

Det bemærkes, at formuleringen i redegørelsesdelen til retningslinjen om særlige hensyn ved udlæg af VE-områder er uklar. Hvilke kriterier ligger til grund for vurderingen af, om anlæggene "får begrænset påvirkning på landskabet"? Som ved ovenstående retningslinje om "kulturmiljøer", bør der i kommuneplantillægget nærmere redegøres for, på baggrund af hvilke kriterier det vurderes og evt. modvirkes, hvordan anlæggene for en begrænset indvirkning på landskabet. Således vil det i højere grad være transparent, hvordan påvirkningen vurderes og hvad der skal arbejdes med for at minimere den landskabelige påvirkning.

Ud fra ovenstående vurderinger og de kriterier, som vi mener bør lægges til grund, er det vurderingen, at projektet ikke medfører en væsentligt negativ påvirkning af landskabet og **således ikke er i modstrid med retningslinjen**. Hertil kommer, at kommunen efter planlovens § 11b, stk. 5 netop kan fastsætte rammer for opstilling af vindmøller og solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber.

Potentielle naturområder

Målet med retningslinjen er, at: "*sikre, at der kan skabes eller forbedres værdifulde naturområder eller skabes fremtidige forbindelser mellem naturområderne. Områder til VE-anlæg kan kun placeres inden for disse områder, hvis de ikke udgør en hindring for forbedring af naturtilstanden eller for, at området kan fungere som spredningsvej.*"

Projektområdet er omfattet af udpegningen af potentielle naturområder, der skal medvirke til at forbedre sammenhængen mellem kommunens naturarealer og derved fremme spredningsmulighederne for plante- og dyreliv. Projektets virkning som fysisk barriere søges minimeret ved at udforme energiparken med grønne korridorer gennem anlæggene og sikre, at hegning så vidt muligt undgås. På de strækninger, hvor der evt. måtte blive etableret hegn, vil den nederste del være stormasket eller hævet, så smådyr kan passere. I den forbindelse er det værd at bemærke, at motorvejen, der løber igennem projektområdet, i forvejen fungerer som en markant spredningsbarriere i området.

Det bemærkes, at formuleringen i redegørelsesdelen til retningslinjen om særlige hensyn ved udlæg af VE-områder er uklar. Hvilke kriterier ligger til grund for vurderingen af, om anlæggene "udgør en hindring for forbedring af naturtilstanden eller for, at området kan fungere som spredningsvej"? Det bør af retningslinjen fremgå, hvordan det sikres, at anlæggene ikke udgør en hindring for forbedring af naturtilstanden eller for, at området kan fungere som spredningsvej. Hvis dette konkretiseres, er det i højere grad muligt at designe projekterne, således at de ikke er i modstrid med retningslinjen.

Ud fra vores forståelse af retningslinjen er det vurderingen, at det gennem den nærmere detailprojektering og planlægning er taget og kan indarbejdes tiltag som gør, at anlæggene ikke udgør en hindring for forbedring af naturtilstanden eller for, at området kan fungere som spredningsvej og således vil projektet **ikke være i modstrid med retningslinjen**.

Placering i forhold til offentlig vej

"Afstanden mellem en vindmølle og offentlig vej eller jernbane skal være mindst 1,7 gange møllens totalhøjde, dog minimum 250 meter."

Med det nuværende parkdesign overholdes afstandskravet til den offentlige vej Haverslevvej ikke, eftersom mølle 3 og 4 ligger henholdsvis ca. 75 meter og 138 meter fra vejen. I planlægningen har der til gengæld været fokus på at opstille møllerne i et let opfatteligt geometrisk mønster i forhold til landskabet, jf. vindmøllebekendtgørelsens § 2, stk. 4. Der er således tale om en afvejning af forskellige hensyn, der ikke nødvendigvis er forenelige.

Det bemærkes, at retningslinjen om afstandskravet til offentlig vej og jernbaner er mere vidtgående end den anbefaling på 1x totalhøjde, der findes i vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller³. I de kommuner, hvor der i retningslinjerne stilles krav om afstand til overordnede veje, er erfaringen, at størstedelen tager afsæt i anbefalingen på 1x totalhøjde. Det foreslås derfor, at retningslinjen udgår eller alternativt tilrettes til 1x totalhøjde. Hvis retningslinjen ikke udtages i sin helhed bør det tilføjes, at vindmøller, efter en konkret vurdering, kan placeres nærmere veje end de angivne afstandskrav. De krav, der evt. kan lægges til grund, er trafikikkerhedsmæssige aspekter, vejens forløb, vejens

³ Bolig- og Planstyrelsen, Vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller, 2022.

https://www.planinfo.dk/Media/637909682911065239/vejledning_om_planlaegning_for_og_tilladelse_til_opstilling_af_vindmoeller_jan2022.pdf

benyttelse og beskaffenhed samt evt. visualiseringer af påvirkninger set fra udvalgte punkter på vejstrækningen. I forhold til det konkrete projekt har den gennemgående vej, Haverslevvej, en forholdsvis lav trafikintensitet – Rebild Kommune gennemførte i 2014 en trafiktælling på Haverslevvej ved Mølhøjvængen med en ÅDT på 449⁴ og en tælling fra 2018 viser en ÅDT på 241 køretøjer målt ved stiforbindelsen fra Mølhøjvængen⁵. Den nærliggende motorvejstilslutning medfører, at motorvejen er den hurtigste rute mellem Haverslev og f.eks. Støvring, hvilket er medvirkende til den begrænsede trafik på Haverslevvej.

Ifølge teksten i redegørelsen til retningslinjen fastslås det, at vejmyndigheden skal vurdere trafiksikkerheden ved en afstand på under 1,7x totalhøjde. Hvis det konkluderes, at vindmøllerne vil medføre forstyrrelser af trafikken, er udvikler indstillet på at arbejde med at ændre mølleopstillingen, så der kan holdes en tilstrækkelig afstand til Haverslevvej. Under alle omstændigheder mener vi dog, at den nuværende retningslinje er meget vidtgående og bør udgå, subsidiært revideres, så afstanden bliver mindre og efter en konkret vurdering helt kan fraviges. For mindre trafikerede veje giver det ikke mening at holde en foruddefineret afstand til vejen, da der hverken trafiksikkerhedsmæssigt eller øvrige sikkerhedsforhold tilsigter, at møller udgør en speciel sikkerhedsrisiko i forhold til især mindre trafikerede veje.

Konklusion

Etablering af et VE-anlæg på den ansøgte placering er en afvejning af mangeartede hensyn. Hensyn, der ikke altid er forenelige og som derfor kræver at visse hensyn opprioriteres, mens andre nedprioriteres. Det er dog vurderingen, at med det tidligere fremsendte projekt er taget de fornødne hensyn i forhold til områdets benyttelse og beskyttelse. Projektet ønskes etableret inden for et afgrænset område, hvor motorvejen i forvejen er dominerende som en stor barriere i landskabet og samtidig også støjbelaster dele af projektområdet. Det er en stor fordel i forhold til projektet, at det planlagte anlæg kan etableres uden at skulle nedlægge beboelsejendomme, ejet af 3. mand. I forlængelse heraf er det endda positivt at projektets volumen samtidigt muliggør inddragelse af naboer i lokalt ejerskab.

Den lokale benyttelse af den producerede strøm på det nærliggende Norlund savværk og evt. ved det nye industriområde Haverslev, hvortil der relativt let kan etableres direkte forbindelse med henblik på at eksisterende og nye virksomheder kan benytte den grønne strøm i deres produktion, gør, at projektet har behov for mindre netindpasning, hvilket er positivt rent samfundsøkonomisk.

På baggrund af ovenstående foreslås følgende ændringer af kommuneplantillæg nr. 19:

1. Det vidtgående krav om en afstand på 1,7x totalhøjde mellem vindmøller og offentlige veje og jernbaner bør enten udgå eller reduceres til 1x totalhøjde, så det i højere grad stemmer overens med anbefalingerne i Vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller. Især for mindre trafikerede veje giver en foruddefineret minimumsafstand ikke mening.
2. Der bør foretages en konkretisering af vurderingskriterierne for de hensyn, der nævnes i retningslinjen om særlige hensyn ved udlæg af VE-områder.

Det er vores vurdering, at det fremsendte projekt, på baggrund af diverse tilpasninger, der allerede er eller vil blive gennemført i planlægningsfasen sammen med kommunen og andre offentlige myndigheder, har de karakteristika, der vil kunne føre til vedtagelse af endeligt plangrundlag, der vil kunne muliggøre realiseringen af projektet.

Vi står gerne til rådighed, såfremt Rebild Kommune ønsker yderligere konkretisering af ovenstående høringssvar.

På vegne af projektudvikler Nørlundfonden.

Med venlig hilsen
Landinspektørfirmaet LE34 A/S
Kasper Nimand
Landinspektør

⁴ [https://rebild.dk/sites/default/files/sbsys_rebild/Dagsordener/Udvalget for Teknik %282016%2908-03-2016/Dagsorden%28ID799%29Bilag/Punkt%2047%20Bilag%201%20Trafiksikkerhedprojektkatalog Februar 2016.pdf](https://rebild.dk/sites/default/files/sbsys_rebild/Dagsordener/Udvalget%20for%20Teknik%202016%2008-03-2016/Dagsorden%20ID799%20Bilag/Punkt%2047%20Bilag%201%20Trafiksikkerhedprojektkatalog%20Februar%202016.pdf)

⁵ [https://rebild.dk/sites/default/files/sbsys_rebild/Dagsordener/Teknik- og Miljoedva%282022%2902-11-2022/Dagsorden%28ID2489%29Bilag/Punkt%20226%20Bilag%202%20Analyse_Haverslev.pdf](https://rebild.dk/sites/default/files/sbsys_rebild/Dagsordener/Teknik-og_Miljoedva%282022%2902-11-2022/Dagsorden%28ID2489%29Bilag/Punkt%20226%20Bilag%202%20Analyse_Haverslev.pdf)